

TRƯỜNG ĐẠI HỌC
SƯ PHẠM KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH
HCMC University of Technology and Education

CHƯƠNG 3

NHỮNG KHÁI NIỆM VÀ PHẠM TRÙ CƠ BẢN CỦA XÃ HỘI HỌC

GV: GVC.TS Nguyễn Thị Như Thúy

Email: ntnthuy@hcmute.edu.vn

Điện thoại: 0904932816

Cố vấn chuyên môn

*PGS.TS Nguyễn Thị Hồng Xoan
(Trưởng Khoa XHH, trường Đại học KHXX&NV,
ĐH Quốc gia TP HCM)*

TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

MỤC TIÊU BÀI HỌC

- Trình bày và phân tích được các khái niệm tổ chức xã hội, trật tự xã hội
- Ứng dụng vào thực tiễn đời sống xã hội để phân tích những đặc điểm, yếu tố cơ bản của một tổ chức xã hội.
- Hiểu và phân tích được ý nghĩa của việc nghiên cứu xã hội học về tổ chức xã hội và trật tự xã hội

NỘI DUNG BÀI HỌC

- ❖ Khái niệm tổ chức xã hội, trật tự xã hội
- ❖ Những các đặc điểm, yếu tố cơ bản của một tổ chức xã hội, trật tự xã hội
- ❖ Phân loại tổ chức xã hội

KHÁI NIỆM VỀ TỔ CHỨC XÃ HỘI

Khái niệm tổ chức xã hội được dùng với nhiều nghĩa trong các ngành khoa học khác nhau và trong tư duy đời thường.

Tổ chức xã hội có thể được hiểu:

- ✓ Một thành tố của cơ cấu xã hội
- ✓ Một dạng hoạt động,
- ✓ Mức độ trật tự nội tại, sự hài hòa giữa các thành phần của một chỉnh thể với ý nghĩa là một thành tố của cơ cấu xã hội;

Tổ chức xã hội chính là một hệ thống các quan hệ, tập hợp liên kết cá nhân nào đó để đạt được một mục đích nhất định.

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

KHÁI NIỆM VỀ TỔ CHỨC XÃ HỘI

Được thành lập trên cơ sở ý chí tự nguyện của các thành viên nhằm bảo vệ lợi ích chính đáng của các thành viên và tham gia quản lí nhà nước, quản lí xã hội.

Thành lập dựa trên sáng kiến, tinh thần tự nguyện và tự chủ của nhân dân nhằm bảo vệ quyền lợi hợp pháp và các giá trị chung mà các thành viên cùng theo đuổi.

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

CÁC TỔ CHỨC XÃ HỘI LÀ NHỮNG THIẾT CHẾ CÓ DẤU HIỆU CƠ BẢN

Là các tổ chức ngoài nhà nước / thị trường (phi quan phương);

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

CÁC TỔ CHỨC XÃ HỘI LÀ NHỮNG THIẾT CHẾ CÓ DẤU HIỆU CƠ BẢN

Tổ chức theo nguyên tắc tự nguyện, hoạt động theo điều lệ riêng;

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

CÁC TỔ CHỨC XÃ HỘI LÀ NHỮNG THIẾT CHẾ CÓ DẤU HIỆU CƠ BẢN

**Tự chủ, độc lập về tài chính (tự trang trải),
không theo đuổi mục tiêu lợi nhuận;**

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

CÁC TỔ CHỨC XÃ HỘI LÀ NHỮNG THIẾT CHẾ CÓ DẤU HIỆU CƠ BẢN

Có quy mô, hình thức tồn tại, thiết chế tổ chức đa dạng;

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

CÁC TỔ CHỨC XÃ HỘI LÀ NHỮNG THIẾT CHẾ CÓ DẤU HIỆU CƠ BẢN

Lấy sự phát triển của cộng đồng làm mục tiêu hoạt động;

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

CÁC TỔ CHỨC XÃ HỘI LÀ NHỮNG THIẾT CHẾ CÓ DẤU HIỆU CƠ BẢN

**Hoạt động độc lập, không nhân danh Nhà nước hay bất kỳ cá nhân,
tổ chức nào.**

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

ĐẶC ĐIỂM CỦA TỔ CHỨC XÃ HỘI

Được hình thành trên nguyên tắc tự nguyện của những thành viên cùng chung lợi ích hay cùng giai cấp, cùng nghề nghiệp, cùng sở thích;

Nhân danh chính tổ chức mình để tham gia hoạt động quản lí nhà nước. Trong trường hợp đặc biệt do pháp luật quy định, tổ chức xã hội mới hoạt động nhân danh nhà nước;

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

ĐẶC ĐIỂM CỦA TỔ CHỨC XÃ HỘI

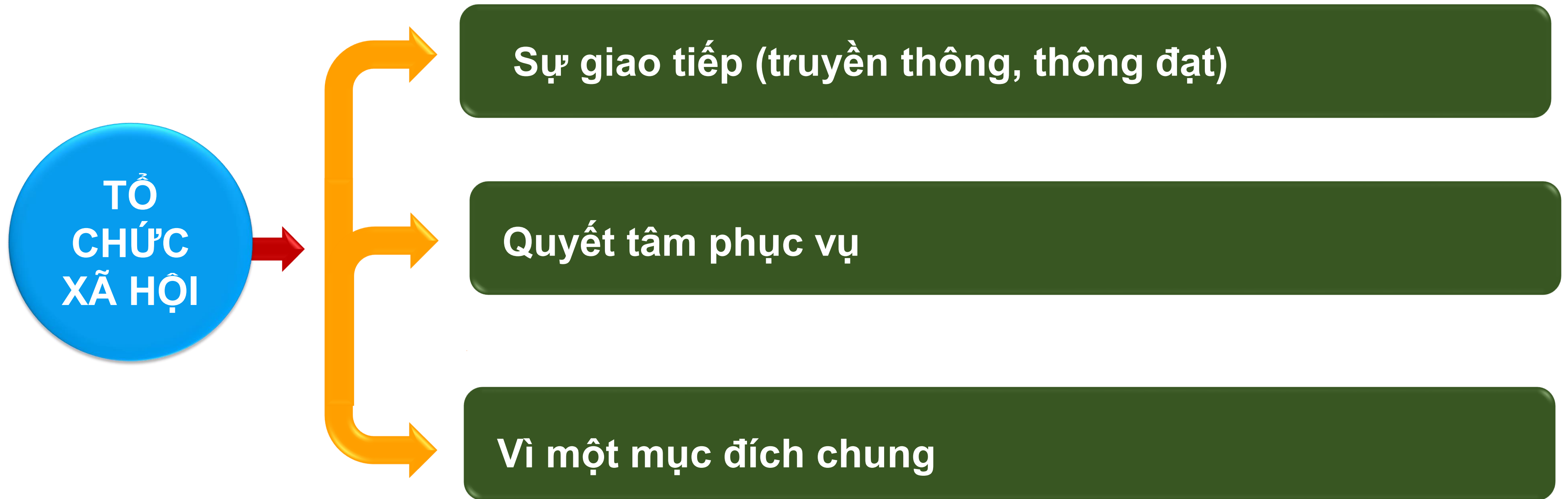
Theo điều lệ do các thành viên trong tổ chức xây dựng hoặc theo quy định của nhà nước;

Bảo vệ lợi ích chính đáng của các thành viên và tham gia vào quản lí nhà nước, quản lí xã hội.

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

YẾU TỐ CƠ BẢN CỦA TỔ CHỨC XÃ HỘI

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

PHÂN LOẠI TỔ CHỨC XÃ HỘI

CÁCH 1

Tổ chức chính thức: Mục đích cần phải đạt đến, tuân theo những nguyên tắc nhất định

Tổ chức không chính thức: sắp xếp ngoài cơ cấu chính thức, không thể quan sát được, không vẽ sơ đồ tổ chức được, không thường xuyên, không có điều lệ và không có kế hoạch.

- + Có xu hướng muốn lật đổ lãnh đạo nhóm chính thức
- + Tung tin đồn
- + Nói xấu

PHÂN LOẠI TỔ CHỨC XÃ HỘI

CÁCH 2

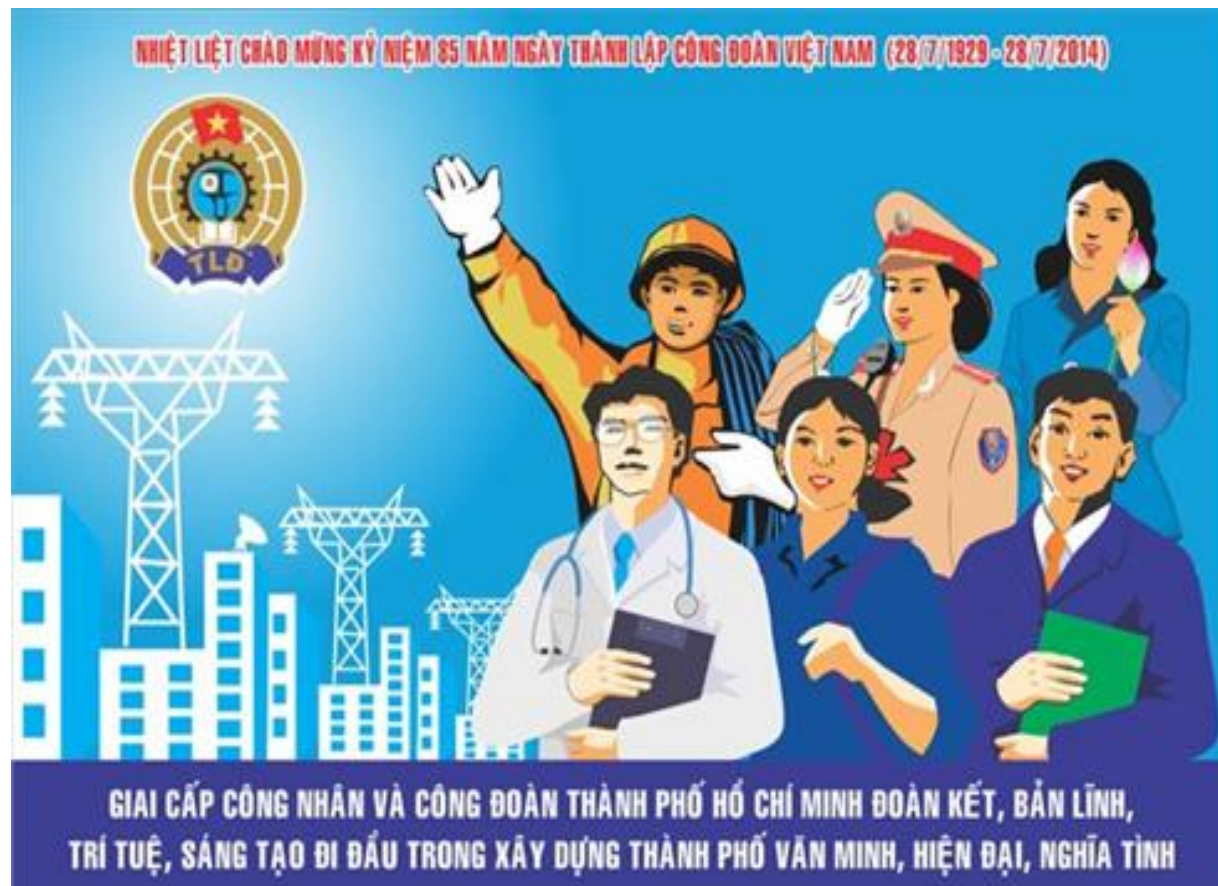
Tổ chức chính trị

- Các thành viên trong tổ chức hoạt động cùng về hướng về một khuynh hướng chính trị cụ thể.
- Là những người đại diện của cả một giai cấp hoặc là một lực lượng xã hội
- Được công khai và thừa nhận chỉ khi quyền lực nhà nước đặt ra ở đây là thuộc về một lực lượng nhất định.
- Nhiệm vụ đặt ra chủ yếu đó là việc giành chính quyền và giữ chính quyền.

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

PHÂN LOẠI TỔ CHỨC XÃ HỘI

CÁCH 2

Tổ chức chính trị xã hội

- Một loại tổ chức chặt chẽ và được phân chia thành nhiều lớp để hoạt động hiệu quả.
- Thể hiện màu sắc đặc trưng đúng như cái tên của nó đó là màu sắc chính trị.
- Dựa trên nguyên tắc chính đó là nguyên tắc tập trung dân chủ, với hệ thống trải dài từ trung ương đến địa phương.

Các loại tổ chức chính trị xã hội hiện nay gồm có Công đoàn, Hội liên hiệp phụ nữ Việt Nam, Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Mặt trận tổ quốc Việt Nam, Hội cứu chiến binh Việt Nam và Hội nông dân Việt Nam

PHÂN LOẠI TỔ CHỨC XÃ HỘI

CÁCH 2

Tổ chức chính trị xã hội nghề nghiệp:

- Được thành lập dựa trên ý kiến, sáng kiến cũng như nhu cầu của cơ quan Nhà nước.
- Trợ giúp, hỗ trợ nhà nước trong việc giải quyết một số vướng mắc, vấn đề xã hội cụ thể.
- Hoạt động theo hình thức, phương châm tự quản, không mang ý chí hay tính quyền lực chính trị.

Dựa trên những quy định của Nhà nước và chịu sự quản lý của cơ quan Nhà nước.

PHÂN LOẠI TỔ CHỨC XÃ HỘI

Nhóm tổ chức khác:

Hình thành trên cơ sở tên gọi các hội, cùng công việc, cùng sở thích hoặc một số điểm chung khác, thành lập dựa trên quyền tự do của công dân trong công tác lập và hoạt động đối với hội đó.

KHÁI NIỆM VỀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

Trật tự xã hội là khái niệm chỉ sự hoạt động ổn định hài hòa của các thành phần xã hội trong cơ cấu xã hội; trật tự xã hội nhằm duy trì sự phát triển xã hội và cơ chế bảo đảm tính trật tự xã hội là các thiết chế xã hội.

Trật tự xã hội biểu hiện tính tổ chức của đời sống xã hội, tính chuẩn mực của các hành động xã hội.

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

KHÁI NIỆM VỀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

Các nhà nghiên cứu về lý thuyết xung đột:

Trật tự xã hội được thiết lập khi nhóm xã hội có quyền lực, sức mạnh phù hợp để duy trì vị trí thống trị của mình và nhóm thống trị phải chấp nhận địa vị phụ thuộc.

Trật tự này chỉ mang tính chất tạm thời.

Các nhà chức năng luận:

Trật tự xã hội là một trong những mối quan tâm hàng đầu. Khi tất cả các thành phần trong xã hội thực hiện tốt chức năng của mình, thì sẽ có trật tự xã hội.

Mỗi thành phần sẽ có những chức năng đặc thù và chúng phù hợp với nhau, nên có thể phối hợp với nhau một cách hài hòa để phục vụ cho việc ổn định của toàn xã hội.

KHÁI NIỆM VỀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

Các nhà xã hội học khác nhau thừa nhận rằng:

Xung đột là hiện tượng phổ biến trong xã hội. Cần phân biệt xung đột xã hội với rối loạn xã hội. Không phải loại xung đột xã hội nào cũng dẫn đến sự rối loạn xã hội. Thường người ta chia xung đột xã hội thành hai loại:

Loại thứ nhất: là những xung đột làm nguy hại cho sự tồn tại của nhóm - tức là nguy hại đến trật tự xã hội;

Loại thứ hai: là biểu trưng cho sức sống cá nhân - đó là xung đột không phá hoại trật tự xã hội, mà thậm chí còn duy trì, củng cố và phát triển nó.

BÀI 3: TỔ CHỨC VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI

TÓM LẠI

- Trình bày và phân tích được các khái niệm tổ chức xã hội, trật tự xã hội
- Ứng dụng vào thực tiễn đời sống xã hội để phân tích những đặc điểm, yếu tố cơ bản của một tổ chức xã hội.
- Hiểu và phân tích được ý nghĩa của việc nghiên cứu xã hội học về tổ chức xã hội và trật tự xã hội

TÀI LIỆU HỌC TẬP VÀ THAM KHẢO

- ❖ **File slide bài giảng PDF**
- ❖ **File hệ thống ngân hàng câu hỏi, đề tài tiểu luận file pdf**
- ❖ **Giáo trình: Nhập môn xã hội học**
- ❖ **Đề cương chi tiết file pdf**
- ❖ **Video bài giảng**

**CHÚC CÁC BẠN CÓ MỘT KHÓA HỌC THÚ VỊ VÀ HỌC HỎI
ĐƯỢC NHIỀU KIẾN THỨC BỔ ÍCH, HẸN GẶP LẠI CÁC BẠN
TRONG BÀI HỌC TIẾP THEO**